

Svmma Juris Canonici

Comprehensa Tribus Partibus In Qva Distincte Et Svccincte Explicantur,
quæ ad personas, negotia, & iudicia Ecclesiastica ex Canonum præscripto,
pertinent

Sive Antinomia Ivris Pontificii Et Cæsarei - per CCL. Differentias plurium
Doctorum auctoritate probatas, singulari studio in certas classes reducta,
discussa, & explicata

Strein, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1658

CLXXXIV. Differentia 4. Iure Canonico etiam senes, alijque valetudinarii
coguntur testimonium ferre propter peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61864](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61864)

CLXXXIV

DIFFERENTIA 4.

Iure Canonico etiam senes, alijque valetudinarij coguntur testimonium ferre propter peccatum. *c. si qui testium. De testib. Iure civili secus est c. si testes. 4. Q. 2. §. 3. l. 8. ff. De testib. Bartol. 1. o. Io. Bapt. à S. Blasio. 47. Decian. l. 2. c. 21. n. 28.*

I. *Andr. Gaill. l. 1. obseru. 92. de testi-*
um productione ad perpetuam
rei memoriam cum docuisset, ab actoris
parte ut obtineat: receptionem testimonium
ad perpetuam rei memoriam requiri, ut
sint senes, aut valetudinarij, questionem
mouet n. 6. Quinam dicantur senes (apud
iudices nimirum) & resoluit, arbitrio ju-
dicis relinquit. *Panorm. in c. Quoniam fre-*
quenter. Vt lite non contest. In Camera spi-
rituosi quinquagenarij profenibus, & testi-
bus ad perpetuam memoriam recipiun-
tur, qui infra 50. annos plerumque reij-
ciuntur, tamen si tempore pestis leni ratio-
nem accurata non habeatur, quando
mista senum ac iuuenum densantur fune-
ra, Alias ex communi opinione, qui sep-
tuagesimum annum compleuerunt, senes
censentur esse iuxta illud *ps. 89. V. 10.*
Dies annorum nostrorum septuaginta
anni *Siluester in V. Ieiunium. n. 18. Nauarr.*
l. 21. n. 10. sexagenarios à necessitate
ieiunij eximit, cum ipse octogenarius
perinde ac anno ætatis 50. secerat, ieiuna-
ret. Alii cum *Galeno*, vanum esse dicunt
ætates annorum numero circumscribere,
ex corporis habitu melius cognosci. Au-
ctorem vitæ & mortis, in manu cuius sunt
tempora nostra, si quis indiget scientia,
consultum adeat.

II. His præmissis, an cogendi ad testi-
ficandum senes sint, videmus *Glosa in*
Antonimia

c. si qui citato. Ad impeditos, ait, infir-
mitate vel senectute & egregias personas
debet mittere iudex. *Ad egregias ff. De*
iureiur. vel ad iudicem loci, ut eas recipi-
at, & dicta illorum sigillata tibi mittat.
Aut. ead. & isti possunt recipi lite con-
testata, sed nunquid senes sunt compen-
dendi ferre testimonium inuiti? Videtur,
quod non. *e. si testes. 4. Q. 3. l. Inuiti ff.*
eod. l. maiores. ff. De iure immunis. Dicen-
dum compelli secundum Canones pro-
pter peccatum *c. quisque. 11. Q. 3. c. 1. De*
crim. falsi. c. Nouit. De iudic. Et optimum
argum. l. 2. §. corporis. de iur. ff. De vacat.
muner.

III. Quod leges civiles attingit, senibus
parcant. Inuiti testimonium dicere non
coguntur senes, valetudinarij, milites, vel
qui cum magistratu reip. causâ absunt, vel
quibus venire non licet. Hi igitur privi-
legiati censentur. *Vallens l. 2. tit. 21. Ar*
Socinus in Reg. 417. fallere dicit. *Primo,*
quando aliter obtineri veritas non potest.
c. pervenit. De test. cog. Secundo, quando
testes se subtrahunt timore partis aduersæ,
quæ propter potentiam formidabilis est.
Innoc. in di. cap. Tertio, quando crimen est,
via perosum, puta, hæresis, dilapidatio,
aut simonia. *c. Qualiter. De accus. c. ad*
abolendum. De heresi. secundum Ostiens.
& Ioan. Andr. in di. c. Dilectus. De testib.
cog. Quarto fallit in eo, qui persevera-
vit

vit in crimine manifesto c. Vi clericus. De enim peccatum est colore veritatem. *V. vid. & bon claricor secund. innocens. Tunc Zerolam Par. 2. v. Testes. §. 2.*

CLXXXV.

DIFFERENTIA 5.

Iure civili propter crimen non repellitur quis à testimonio, nisi damnatus sit de crimine. *l. athletas. §. calumniator. ff. De his, qui not. infam. l. 3. §. lex Iulia. ff. De test.* Iure Canonico autem repelluntur criminosis five damnati sint, five non, dummodò probetur crimen. *c. super 10. & c. testimonium. De testib. Bartol. 161. Galvanus §.*

I. Communis, & verissima, Farinacio teste, assertio est, quod criminolosus à testificando repellitur, tam in criminalibus, quam in civilibus *c. Super eo. c. testimon. De test. c. constituimus. 3. Q. Specul. in tit. De teste. §. I n. 24.* sed dubium manet, de quo criminoso, an etiam emendato, an nulla infamia notato loquatur? Socinus, testem infamia facti notatum à testificando regulariter non repellit *asserit Reg. 416. l. Cunctos. C. De summa Trin. & l. 1. §. in causa ff. De adilit. e. dicto l. 2. ff. De obsequ. parent. §. Imò fides illi adhibetur non minus ac illi, qui ut pro Caio loqueretur, pecuniam accipiens, contra eundem testificatur. Lud. Rom. Singul. 326. Mynsing. Cent. obseru. 67.* memoria commendari iubens, quia contingere quotidie potest

II. Fallit nihilominus juxta Socinum Primò in criminalibus, in quibus probationes debent esse meridianâ luce clariores. *l. Sciunt cuncti. C. De robat. & c. testimonium. De testibus. Bartol. in l. dict. l. Cunctos.* Secundò fallit, quando à lege, vel statuto requiruntur testes omni exceptione maiores. Tunc enim etiam infames infamia facti repelluntur à testimo-

nio. *Bald. in l. optimam. eod. tit. Tertio fallit in probatione ingratitudeis feudatarii, & notarij, quia tunc ad probandam ipsam ingratitudeinem indistinctè reiciuntur testes infames infamia facti c. 1. Quo temp. miles in vfi. feud. quod Lud. Rom. inter singularia numerat n. 334.* Addit Socinus etiam in causâ mixtâ locum habere, quod dixit, à testimonio non repelluntur infames. Præterea testem facti infamia infamem, & alium valde dignam plenam fidem facere, juxta Bald. in l. si quis ex argent. ff. de eden. Contrariam opinionem Iulius Clarus *in fin. Q. 24. n. 13. §. Item infamis* tuetur infames non tantum iuris, sed etiam facti infamia dicendo testimonio in criminalibus excludi. Quod Socinus quoq; in Reg. 415. approbat ut verum secundum Canonem *c. Testem. De testib.*

III. Iuris Canonici mentem certimus in *c. Testimonium 54 De test. ubi Gregorius IX. defertò.* Testimonium eius, cui ab adversâ parte crimen opponitur, meritò reprobatur in criminali & civili causâ, si in ipso crimine perforet. Si verò sit de crimine emendatus eumque non sequatur infamia, non est